

(Oppdatert 27. oktober 2021)

NTO - Norsk Oversetterforening

GENERELLE DEFINISJONER

Generelle definisjoner

Oversetteren:

Medlem av Norsk Oversetterforening (NO)

Teatret:

Medlem av Norsk teater- og orkesterforening (NTO)

Førstegangshonorar:

Det honorar teatret betaler for retten til førstegangsbruk av en oversettelse, inkl. evt. tillegg for vanskelighetsgrad, bearbeidelse, kort leveringsfrist, avtalte endringer el.l.

I dette honorar er inkludert kompensasjon tilsvarende feriepenger etter Ferieloven.

Gjenbrukshonorar:

Det honorar et teater betaler for retten til gjenbruk av en oversettelse, beregnet ut fra førstegangshonoraret inkl. evt. tillegg, regulert ift. gjeldende avtale.

MANUSKRIPTDEFINISJONER

Alternativ 1

Side : En A-4 papirside, med følgende kjennetegn:

Utseende : Maskinskrevet eller tilsvarende.

Linjeavstand : 1 1/2 = 6 mm v/replikker.

1 v/sceneanvisninger.

Linjeantall : Et gjennomsnitt på 39 tekstlinjer pr. side, inkl. blanklinjer, ekskl. topp og bunnmarg.

V. marg : 20 v/replikker.

25 v/ sceneanvisninger.

H. marg : 75.

Blanklinjer : 1 ekstra mellom hver replikk/ sceneanvisning.

Ny scene/akt : Begynner på ny side.

Alternativ 2

Side: 1 A-4-side med følgende kjennetegn:

Toppmarg: 2,5 cm

Bunnmarg: 2,6 cm

Venstremarg: 5,0 cm

Høyremarg: 2,3 cm

Skrifttype: Courir 12 punkt (skrivmaskintyper).

Linjeavstand: 1 1/2

Linjeantall: Dette gir plass til 39 linjer pr side med 55 anslag pr linje.

Rollenavn: Midtstilt, versaler.

Scenearvisninger: 1 tabulator og *kursiv* eller understreket.

Blanklinjer: En blanklinje mellom replikker/scenearvisninger.

Paginering: Øverst til høyre.

Ny scene/akt: Begynner på ny side.

Alternativ 3

Side: 1 A-4-side med følgende kjennetegn:

Toppmarg: 2,0 cm

Bunnmarg: 2,4 cm

Venstremarg: 6,5 cm

Høyremarg: 2,0 cm

Skrifttype: Bookman (Mac)/Bookman all style (PC), 12 punkt.

Linjeavstand: 1 1/2

Linjeantall: Dette gir plass til 38 linjer pr side med gjennomsnittlig 61 anslag pr linje.

Rollenavn: Midtstilt, versaler, eventuelt halvfet. Scenearvisninger: 1 tabulator og *kursiv*.

Blanklinjer: 1 blanklinje mellom replikker/scenearvisninger.

Paginering: Øverst til høyre.

Ny scene/akt: Begynner på ny side.

HONORARBESTEMMELSER

Honorarbestemmelser fra 1. januar 2021 til og med 31. desember 2021

Grunnhonorar: For oversettelse av et talestykke, av normal vanskelighetsgrad, betales:

Kr. 500,- pr. side.

For enklere oppgaver kan det forhandles om lavere sidepris.

Prøvehonorar: **Kr. 900,- pr. prøve. (jfr. § 8.1).**

Honorarbestemmelser fra 1. januar 2022 til og med 31. desember 2022

Grunnhonorar: For oversettelse av et talestykke, av normal vanskelighetsgrad, betales:

Kr. 510,- pr. side.

For enklere oppgaver kan det forhandles om lavere sidepris.

Prøvehonorar: **Kr. 925,- pr. prøve. (jfr. § 8.1).**

GENERELLE BESTEMMELSER

§1 Overenskomstens rekkevidde:

1.1

Avtale om oversettelse av et teaterstykke inngås mellom oversetteren og det bestillende teater i samsvar med de bestemmelser som er fastlagt i denne overenskomst.

1.2

Ved inngåelse av en slik avtale brukes vedheftede normalkontraksformular, som er å anse som en del av denne overenskomst. Bruk av annet formular fritar ingen av partene for ansvaret for å overholde overenskomstens bestemmelser.

1.3

Oversetteren har opphavsretten til oversettelsen, og disponerer fritt over den, med de begrensninger som uttrykkelig fremgår av denne overenskomst.

§2 Utgangsversjon/sekundæroversettelser:

2.1

Oversettelsen bør skje på grunnlag av originalen. Dersom tungtveiende grunner likevel tilsier at en oversettelse til tredjespråk blir utgangsversjon for oversettelsen til norsk (sekundæroversettelse), gjelder følgende:

2.2

Dersom oversetteren på eget initiativ legger en fremmedspråklig oversettelse til grunn for sin norske versjon, påhviler det oversetteren selv å gjøre opp mellomværendet med rettighetshaveren til mellomoversettelsen. Teatret bør på sin side være behjelpelig med å oppspore slike rettighetshavere.

2.3

Dersom det er teatret som tar initiativet til en slik sekundæroversettelse, påhviler det teatret å gjøre opp mellomværendet med alle rettighetshavere.

§3 Leveringsfrist, betalingsfrist og ev. overskridelser:

3.1

Øversettelsen skal leveres og betales innen den tidsfrist som er fastlagt i kontrakten. Overholder en av partene ikke fristen, er den annen part berettiget til å kreve en konvensjonalbot på inntil 1/3 av det avtalte honorar, med mindre forsinkelsen skyldes forhold som vedkommende part ikke med rimelighet kan lastes for (force majeure).

§4 Førstegangshonorar:

4.1

Grunnhonoraret betales for et talestykk av normal vanskelighetsgrad. For spesielt krevende oversettelser (lyriske eller klassiske verker, musikkspill, operaer o.l.), for oversettelser som krever bearbeidelse, samt ved særlig kort leveringsfrist, avtales honoraret i hvert enkelt tilfelle. Benyttes en eksisterende oversettelse som grunnlag for dramatisering, skal det inngås avtale med oversetteren.

4.2

Ønsker teatret at oversetteren skal foreta endringer som ikke skyldes oversettelsens kvalitet, utløser dette et merhonorar etter særskilt avtale, som inngår i det førstegangshonorar evt. gjenbrukshonorar skal beregnes ut fra.

4.3

Leverer oversetteren på oppdrag fra teatret et nytt spillemanus i fotokopierbar stand, på papir eller diskett etter oppdragsgivers ønske, hvor eventuelle endringer under prøvetiden er innarbeidet, betales dette med inntil 1/10 av avtalt honorar, i forhold til antall endringer fra originalmanuset. Bestemmelsen bortfaller dersom oversetteren er forpliktet til dette etter § 5.

4.4

Førstegangshonoraret forfaller til betaling med 1/3 ved undertegning av kontrakten, 1/3 ved innlevering av oversettelsen, og 1/3 senest seks uker etter innleveringsdagen (jfr. dog § 3) eller som avtalt.

§5 Oversettelsens kvalitet og ev. endringer:

5.1

Øversetteren står ansvarlig for teksten, og delansvarlig for forestillingen. Teksten slik den trykkes i rolleheftet skal derfor være godkjent av oversetteren, som forplikter seg til å levere en språklig og stilistisk adekvat norsk versjon av grunnteksten. Ev. innvendinger fra teatrets side mot oversettelsen må være fremkommet innen 3 uker fra innleveringstidspunktet, med tillegg av ev. ferie ved teatret.

5.2

Mindre replikkjusteringer som viser seg påkrevet under arbeidet med forestillingen, skal - såvidt mulig - foretas i samarbeid mellom oversetter og instruktør. Vesentlige endringer som forandrer tekstens karakter skal utføres eller godkjennes av oversetteren, inklusive evt. nyttilskrevet tekst som følge av teatrets omdisponeringer av scenerekkefølge e.l.

5.3

Blir oversetteren og teatret enige om mindre endringer, eller skyldes teatrets endringsønsker berettigede innvendinger mot oversettelsens kvalitet, skal oversetteren gis en rimelig frist til å forbedre teksten.

5.4

Gjennomfører teatret mot oversetterens vilje vesentlige endringer, skal teatret svare en konvensjonalbot som fastsettes av en tvistenemd såfremt ikke tvistenemden finner endringene berettigede på grunn av oversettelsens kvalitet.

Oversetteren kan velge å reservere seg ved å avgjøre om en endret oversettelse skal offentliggjøres under hans/hennes navn, eller alternativt at teatret på fyldestgjørende måte skal angi at endringene ikke er oversetterens. Også dersom oversetteren har samtykket i sterke endringsønskjer fra teatrets side, har han/hun anledning til å reservere seg slik.

§6 Det bestillende teaters rettigheter til oversettelsen:

6.1

Det bestillende teater har eksklusiv visningsrett til en kjøpt oversettelse i 3 (tre) år fra innleveringsdato. Er stykket ikke oppført innen 2 (to) år etter denne dato, bortfaller eneretten. For Den Norske Opera er visningsretten 6 (seks) år, hvorav 3 (tre) år eksklusiv, dersom ikke annet er avtalt.

6.2

Teatret har krav på å få forlenget denne visningsretten i 3 (tre) år, mot et merhonorar til oversetteren på 25% av oppregulert førstegangshonorar, som forfaller til betaling ved utløpet av de første tre år.

6.3

Ønsker teatret å spille stykket etter denne tid, gjelder, for dette som for andre teatre, vilkårene i § 7.

§7 Gjenbruk:

7.1

Ønsker et teater visningsrett til en eksisterende oversettelse utover slik som nevnt i § 6, skal teatret innhente samtykke fra og inngå egen kontrakt med oversetteren, samt overta de plikter overfor oversetteren som fremgår av denne overenskomst, mot et honorar på 50% av oppregulert førstegangshonorar. Denne visningsretten gjelder i 3 (tre) år og kan forlenges i nye 3 (tre) år mot et merhonorar på 25% av opp-regulert førstegangshonorar. Gjenbruksbestemmelsen i denne avtalen gjelder ikke for oversatte tekster gjort for andre oppdragsgivere, f.eks. forlag; i slike tilfeller skal det inngås egen avtale i hvert enkelt tilfelle.

7.2

Dersom teatret forsømmer å innhente oversetterens tillatelse til gjenbruk av verket, skal det i tillegg til det honorar oversetteren er berettiget til, svare en konvensjonalbot på samme beløp.

§8 Oversetterens rettigheter ved prøver- og markedsføring:

8.1

Oversetteren skal inviteres til minst én leseprøve og én full scenegjennomgang. Eventuell reise, opphold og diett i forbindelse med dette betales etter statens satser.

For ytterligere fremmøte etter teatrets ønske betales et prøvehonorar. Oversetteren bør også ellers ha adgang til å følge prøver.

8.2

Oversetteren skal - såfremt han/hun ikke uttrykkelig har motsatt seg det - navngis i programmet, på forsiden av rolleheftet, samt i *alt annet materiale der opphavsmenn og eventuelt øvrige rettighetshavere skal krediteres.*

8.3

I markedsføringsøyemed kan det benyttes inntil 3 minutter av den oversatte teksten i opptak/utsnitt fra teaterstykket. Eventuelle andre avtaler nedfelles i standardkontraktens § 3.

§9 Tekniske opptak:

9.1

En sceneopprettelse bygget på en oversettelse kan ikke kringkastes fra teatret i radio eller fjernsyn (transmisjon) uten etter avtale med oversetteren. Det samme gjelder ved adaptasjoner. Det påhviler teatret å gjøre vedkommende kringkastingsstasjon oppmerksom på oversetterens opphavsrettigheter.

9.2

Ved NRK's adaptasjoner av sceneopprettelser gjelder Norsk Oversetterforenings avtale med NRK.

9.3

Overføring til kommersielt videogram/fonogram krever egen avtale. Ved opptak av ferdig opprettelse har oversetteren krav på en fri kopi.

§10 Tvister:

10.1

Tvist om oversettelsen, honoraret, samt forståelsen av, eller brudd på denne overenskomst, skal i første omgang søkes løst ved forhandling mellom det enkelte teater og oversetteren, og dernest - hvis dette ikke fører frem - ved forhandling mellom Norsk teater- og orkesterforening og Norsk Oversetterforening.

10.2

Fører heller ikke de siste forhandlinger frem, skal tvisten bringes inn for en spesiell nemd til endelig avgjørelse. Norsk teater- og orkesterforening og Norsk Oversetterforening utpeker hver sin representant til nemden, mens oppmannen utpekes av riksmeglingsmannen.

10.3

Ved tvister i forbindelse med hovedforhandlinger kommer Arbeidstvistloven til anvendelse.

§11 Avtalens varighet og regulering av satsene:

11.1

Denne overenskomst gjelder fra og med 1. januar 2020 til og med 31. desember 2022 og videre i ett år av gangen, hvis den ikke sies opp av en av partene med minst to måneders skriftlig varsel.

11.2

Før 1. november i avtalens utløpsår skal det opptas forhandlinger mellom Norsk teater- og orkesterforening og Norsk Oversetterforening om eventuell honorarregulering for kommende år.

Partene er enige om at forhandlingene skal føres på grunnlag av den alminnelige økonomiske situasjon på forhandlingstidspunktet.

BILAG TIL AVTALE MELLOM NORSK TEATER- OG ORKESTERFORENING OG NORSK OVERSETTERFORENING

KONTRAKT

Mellom .....
(teatret)

og .....
(oversetteren)

er det d.d. inngått denne kontrakt:

§ 1

.....bestiller

og .....og påtar seg herved oversettelsen av

.....

fra ..... til bokmål/nynorsk for levering senest den .....

§ 2

Honoraret som er avtalt til kr. ....

forfaller til betaling med 1/3 i dag, 1/3 den .....

og 1/3 den .....

§ 3

Særlige forhold: .....

.....

§ 4

Partene erklærer seg innforstått med at kontrakten er underlagt de generelle bestemmelser i den til enhver tid gjeldende overenskomst mellom Norsk teater- og orkesterforening og Norsk Oversetterforening m.fl.

.....,den ..... 202....

.....
(for teatret)

.....
(oversetteren)

